

Vastaanottaja
Prysmian Group Finland Oy

Asiakirjatyyppi
Suunnitelma

Päivämäärä
27.11.2024

PRYSMIAN GROUP FINLAND OY **BÅTVIKEN,** **KALATALOUSVELVOITTEEN** **TOTEUTUSSUUNNITELMA**

PRYSMIAN GROUP FINLAND OY
BÅTVIKEN, KALATALOUSVELVOITTEEN
TOTEUTUSSUUNNITELMA

Päivämäärä **27.11.2024**
Laatija **Launo Pulli, Ramboll**
Tarkastaja **Teemu Roikonen, Ramboll**
Hyväksyjä **Antti Kilpiö, Prysmian Group Finland Oy**
Kuvaus **Kalatalousvelvoitteen mukainen toteutussuunnitelma**

Ramboll
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	2
2.	Kalatalousvelvoitteen toteutus	2
2.1	Kuhaistutukset	2
2.2	Haukikosteikko	3
2.3	Siikaistutukset	3
2.4	Valvonta ja dokumentointi	3
3.	Raportointi	4

1. JOHDANTO

Prysmian Group Finland Oy:lle on myönnetty valmistelulupa Kirkkonummen ja Siuntion rajalla Kirkkonummen Båtvikenissä sijaitsevan ruoppaushankkeen toteuttamiselle 16.3.2022 (Nro 84/2022, Dnro ESAVI/42453/2021). Hanke sisältää nykyisen Båtvikiin johtavan väylän syventämisen kulkusyvyyteen 8,5 m, väylän leventämisen, kääntöympyrän muokkauksen sekä näihin liittyviä ruoppauksia. Samalla parannetaan väylän navigoitavuutta ja turvallisuutta. Ruoppausalue sijaitsee Kirkkonummen Båtvikenissä Kirkkonummen ja Siuntion kuntien rajalla. Ruoppausmassat läjitetään meriläjitysalueelle, joka sijaitsee Inkoon kunnan alueella noin 32 km etäisyydellä ruoppausalueesta. Ruoppaus- ja läjitysalueiden sijainti on esitetty kartalla liitteessä 1.

Asiaan 19.10.2021 annetussa vesilupapäätöksessä (Nro 319/2021 Dnro ESAVI/949/2020) on annettu kalatalousvelvoitetta koskeva lupamääräys (hallinto-oikeuden 11.09.2024 päivätyn päätöksen 1183/2024 mukaisesti muutetussa päätöksessä lupamääräyksessä 11) kalataloudellisten haittojen kompensoimiseksi. Kyseinen lupamääräys on esitetty alla:

Luvan saajan on istutettava ruoppausten vaikutusalueelle niinä vuosina, joina ruoppaustoimintaa harjoitetaan ja kahtena vuotena toimenpiteiden valmistumisen jälkeen, vuosittain 50 000 kappaletta 1-kesäisiä keskimitaltaan vähintään 0,10 m:n pituisia Kymijoen tai Bengtsårin kannan siian poikasta. Velvoitteen vuotuinen arvo on noin 10 000 euroa (ALV 0 %). Jos 1- kesäisten siikojen saatavuudessa ilmenee ongelmia, voidaan istutukset toteuttaa rahallista arvoa muuttamatta myös vastakuoriutuneilla siianpoikasilla.

Kalatalousvelvoitteesta on laadittava kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelma, joka on toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Kalatalousvelvoitteen sisältöä voidaan muuttaa sen rahallista arvoa muuttamatta kalanhoitotoimenpiteiden tuloksellisuuden parantamiseksi, jos tarkkailun tulokset tai hoitotoimenpiteistä muutoin saadut tiedot antavat siihen aihetta.

Tässä suunnitelmassa esitetään hankkeen kalatalousvelvoitteen toteutus.

2. KALATALOUSVELVOITTEEN TOTEUTUS

Prysmian Group Finland Oy on käynyt keskusteluja kalatalousvelvoitteen toteutustavasta yhdessä Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalueen kanssa, jotta kalatalousvelvoitteeksi voitaisiin esittää toimenpiteitä, jotka ovat mahdollisimman merkityksellisiä alueen kalanhoidon kannalta. Prysmian Group Finland Oy esittää kalatalousvelvoitteeksi kuhaistutusten ja haukikosteikon rakentamisen toteuttamista sekä optiona siian ja taimenen istutusten toteuttamista siten, että velvoitteen rahallinen arvo on kokonaisuudessaan 35 000 € (alv 0 %).

2.1 KUHAISTUTUKSET

Hankkeen vaikutusalueen läheisyyteen esitetään istutettavaksi yksikesäisiä kuhanpoikasia arviolta n. 12 000 kpl kolmena perättäisenä vuonna. Kuhaistutuksia on toteutettu vuosina 2023 ja 2024. Mikäli istutukset onnistuvat Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä laajuudella, viimeinen kuhien istutusvuosi on 2025. Istutettavana kantana käytetään hankkeen vaikutusalueen läheisyydestä pyydettyjen emokalojen poikasia, jotka pyritään kasvattamaan

luonnonravintolammikoissa keskimääräiseen istutuskokoon (≥ 70 mm). Yksikesäiset kuhanpoikaset istutetaan elo-syyskuussa Båtvikenin ruoppausalueen läheisyydessä sijaitsevaan istutukseen soveltuvaan paikkaan.

Kuhaistutusten toteutuksen rahalliseksi arvoksi on arvioitu 5 000 € (alv 0 %) vuodessa. Osana kalatalousveloitetta Prysmian Group Finland Oy esittää osallistuvansa kuhaistutusten rahoittamiseen yhteensä 15 000 € (alv 0 %) summalla.

2.2 HAUKIKOSTEIKKO

Hankkeen vaikutusalueen läheisyyteen Fiskarsvikeniin on suunniteltu rakennettavaksi haukikosteikko parantamaan hauen lisääntymisolosuhteita alueella. Haukikosteikon rakentamisen ajankohta on aikaisintaan syksyllä 2025. Mikäli rakentaminen edellyttää vesilain mukaista lupaa, voi toteutusajankohta siirtyä lupakäsittelyn kestosta riippuen myöhempään ajankohtaan syksyllä 2026 tai 2027. Alustava suunnitelma haukikosteikon rakentamisesta on esitetty tämän suunnitelman liitteessä 2.

Osana kalatalousveloitetta Prysmian Group Finland Oy esittää osallistuvansa hankkeen rahoittamiseen 20 000 € (alv 0 %) summalla.

2.3 SIIKAISTUTUKSET

Mikäli kappaleissa 2.1 ja 2.2 kuvattujen veloitteiden toteuttamiseen kuluva summa alittaa 35 000 € (alv 0 %) rahallisen arvon, esitetään siikaistutusten toteuttamista velvoitesumman loppuun täyttämiseksi.

Istutuksissa käytetään yksikesäisiä, keskimitaltaan vähintään 10 cm pituisia, ensisijaisesti Kymijoen kantaa olevia siian poikasia. Istutuksissa käytettävän siikamuodon valinta riippuu kulloisestakin saatavuustilanteesta.

Siian yksikesäiset poikaset istutetaan syksyllä vesien viilenneyttyä, jotta kuljetuksesta aiheutuu poikasille mahdollisimman vähän stressiä. Ilman lämpötilan ollessa alle -5 °C, ei istukkaiden käsittely ja kuormaus pääsääntöisesti ole hyväksyttävää, sillä käsittelyssä tapahtuva kalojen ilmaan nostaminen vahingoittaa niiden terveyttä mm. kidusten ja ihon osalta. Kuljetusveden lämpötilan on aina oltava yli $+0$ °C, eikä istutusvesi saa olla alijäähtynyttä (MMM 2012, Ohjeet kalatalousveloitteiden, -maksujen ja -tarkkailujen toimeenpanosta ja valvonnasta. Ohje 81/15/2012, 29.5.2012.)

2.4 VALVONTA JA DOKUMENTOINTI

Istutukset vastaanottaa luvanhaltija tai luvanhaltijan valtuuttama ulkopuolinen toimija. Istutusten vastaanottaja arkistoi istutuksiin liittyvät asiakirjat (kuormakirja, mittauspöytäkirjat ja siian osalta EVIRA:n todistus suoritetuista kalatautitutkimuksista) (MMM 2012).

Istutuksista ilmoitetaan ELY-keskukselle ja Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalueelle noin kaksi viikkoa ennen istutusten toteutusta. ELY-keskus valvoo istutuksia tarpeen mukaan kalojen kasvatus- ja/tai istutuspaikoilla. Kuhan kasvatukseen tarkoitettu luonnonravintolammikko on oltava ilmoitettu vesiviljelyrekisteriin. Istutusten valvonnassa harkitaan tarpeen mukaan, riittääkö

istutuserän silmämääräinen havainnointi, kalaerän kilomääräinen tarkistus vai suoritetaanko tarkempi, myös pituus- ja keskipainotietojen tarkistus (MMM 2012).

Valvontaan kuuluu myös velvoiteistutuksiin liittyvien asiapapereiden tarkistaminen. Lisäksi tarkistetaan lupaehtojen ja toteuttamissuunnitelmien toteutuminen sekä kalojen kunto. ELY-keskuksen valvoja laatii jokaisesta tekemästään valvontatapahtumasta erillisen valvontapöytäkirjan, joka lähetetään tarvittaessa myös luvanhaltijalle ja istukkaiden kasvattajalle (MMM 2012).

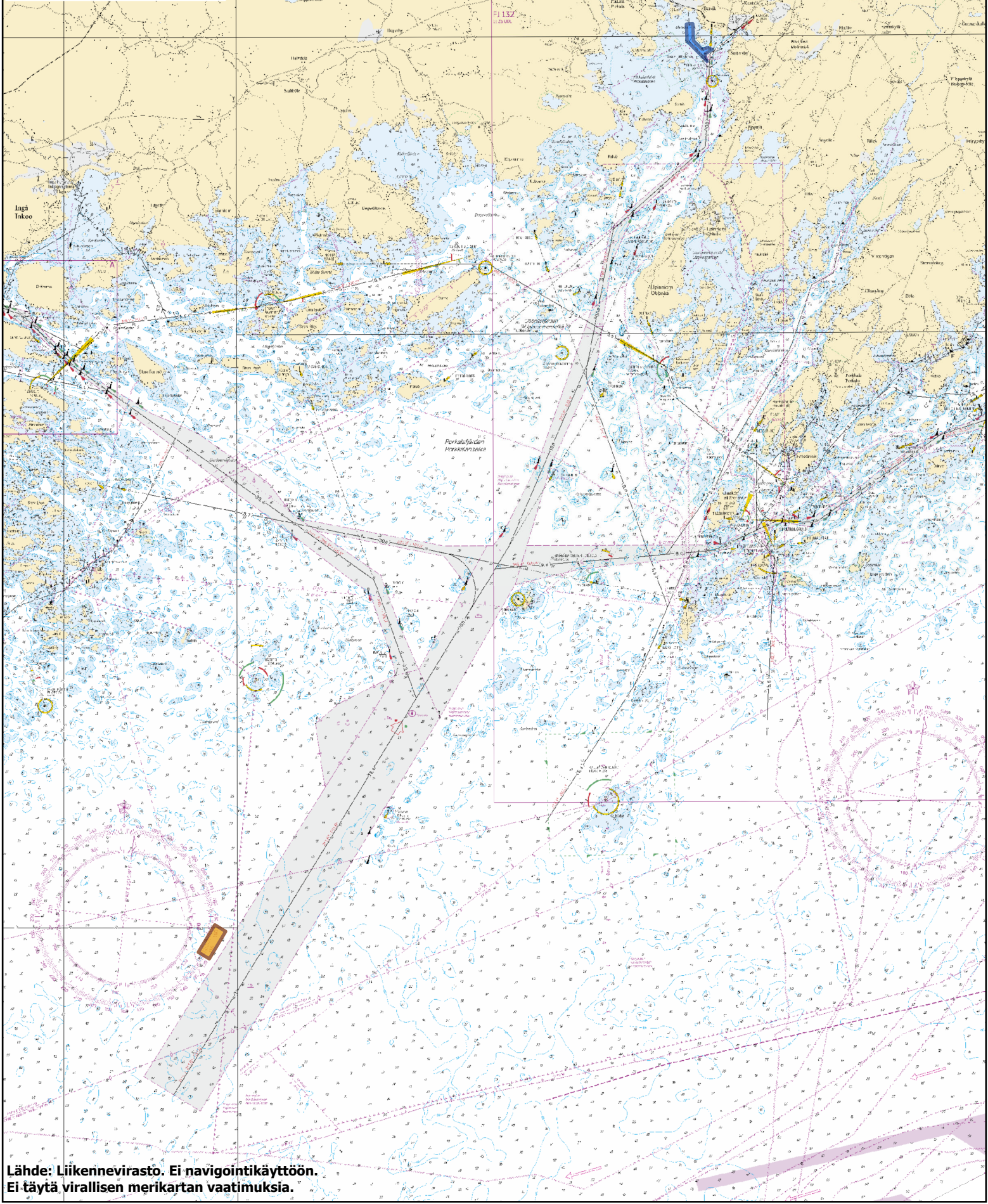
3. RAPORTOINTI

Luvanhaltija tai luvanhaltijan valtuuttama ulkopuolinen toimija laatii istutuksista istutuspöytäkirjan ja vastaa sen toimittamisesta vuosittain sähköiseen SÄHI-istutusjärjestelmään. Lisäksi se toimittaa yhteenvedon kalatalousvelvoitteiden toteuttamisesta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle ja Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalueelle kyseisen vuoden loppuun mennessä.

LIITE 1

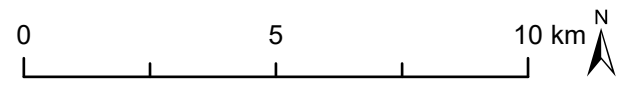
RUOPPAUS- JA LÄJITYSALUEIDEN SIJAINTI

Liite 1: Yleiskartta

Lähde: Liikennevirasto. Ei navigointikäyttöön.
Ei täytä virallisen merikartan vaatimuksia.

- Ruoppausalue
- Meriläjitäysalue

LIITE 2

ALUSTAVA SUUNNITELMA HAUKIKOSTEIKOSTA

7.10.2022

Alustava suunnitelma haukikosteikosta Pikkalan Fiskarvikiin

Pikkalan Fiskarvikenin lahti kärsii rehevöitymisestä ja umpeenkasvusta. Erityisesti järviruoko on muodostanut lahdelle laajoja kasvustoja kaventaen kalojen elinalueita ja haitaten vesialueen käyttöä. Fiskarviken suojaisena, etelään päin aukeavana lahtena on keväisin nopeasti lämpenevä ja kevätkutuisille kaloille otollinen lisääntymisalue. Etenkin hauki – rehevöitymisen seurauksena runsastuneiden särkikalojen tärkein luontainen saalistaja – suosii lisääntymisalueenaan matalia ja nopeasti lämpeneviä rantoja. Tulvaniityltä haukituotanto on noin 15-kertainen verrattuna rannan matalan vesikasvillisuuden alueeseen (Farrel ym. 2006). Syvemmällä rantavyöhykkeessä haukituotanto on liki nolla (Farrel ym. 2006). Nykyisin Fiskarviken on niin umpeenkasvanut, ettei hauilla ole pääsyä tällaisille matalille alueille. Tilannetta voisi parantaa harventamalla ruovikkoa ja perustamalla alueelle haukikosteikon eli ”haukitehtaan”.

Haukitehdas on erityisesti hauen lisääntymiseen räätälöity kosteikko, joka parantaa myös muiden kalojen ja vesieliöiden elinolosuhteita (ks. <https://vapaa-ajankalastaja.fi/haukitehtaat/>; kuva 4). Myös vesilinnut voivat hyötyä alueesta, ja kosteikko – rakentamispaiasta ja tavasta riippuen – voi myös pidättää ravinteita. Itämeren alueella haukikannat ovat heikentyneet merkittävästi rehevöitymisen seurauksena lisääntymisalueiden kadotessa, mutta haukitehtaista on saatu hyviä tuloksia poikasmäärien ollessa korkeita (Nilsson ym. 2006). Pikkalanlahti on särkikalavaltaistunut vuosien saatossa rehevöitymisen seurauksena (Suonpää & Valjus 2016), ja tuoreessa Pikkalanlahden kunnostustarkastelussa (Suonpää-Espinola ym. 2022) haukitehtaita suositellaan perustettavaksi alueelle.

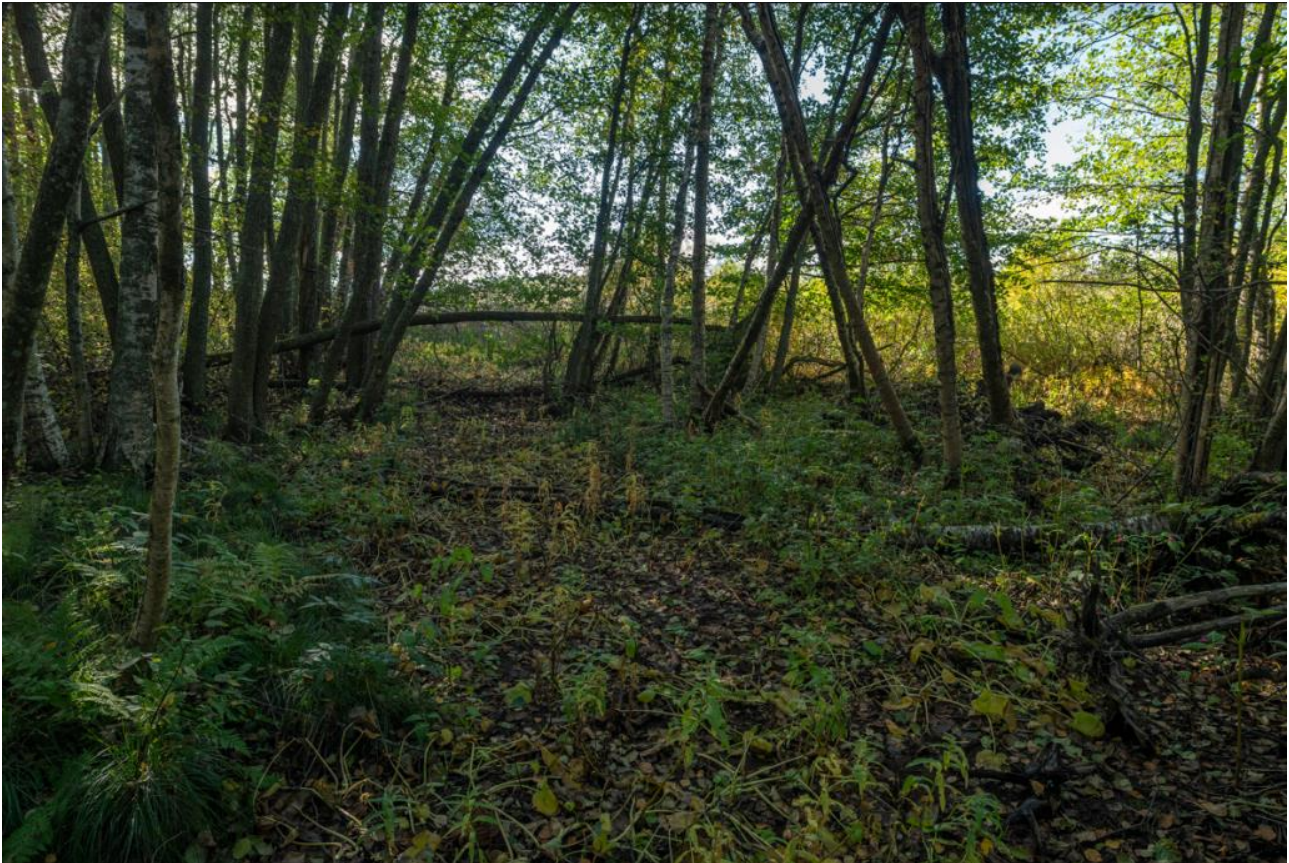
Maastokatselmus ja alueen kuvaus

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (Jussi Vesterinen, Maj Rasilainen) teki Fiskarvikiin maastokatselmuksen 23.9.2022. Katselmus tehtiin maitse, jolloin kierrettiin lahti rantaviivaa myöten länsireunalla olevalle yksityiselle venelaiturille asti (kuva 1).

Haukikosteikolle potentiaalisesti paikaksi arvioitiin kiinteistön 755-452-1-48 eteläreunassa oleva, valuma-alueen vesiä keräävä ja tulvaherkkä (ks. Suonpää-Espinola 2022, kuva 6), nykyisellään umpeenkasvanut ruovikkoalue (kuvat 1-2). Alueen maa-ala on Prysmianin omistuksessa, ja vesialueen 755-409-876-1 omistaa järjestäytymätön osakaskunta, johon myös Prysmianilla on osuus. Alueelle johtuu jonkin verran hulevesiä, jotka ovat joskus virranneet selvempää uomaa pitkin läpi ruovikon (kuva 1). Ruovikon läpi ei voinut erottaa maastokarttaan merkittyä uomaa.

Kuva 1. Fiskarvikenille alustavasti suunniteltu haukikosteikkoketjun paikka kiinteistörajoineen.

Kuva 2. Haukikosteikkoalueen tulvarantaa, johon johtuu myös valuma-alueen hulevesiä. Takana umpeenkasvanut ruovikko, jonne haukikosteikko olisi tarkoitus perustaa. (LUVY / Jussi Vesterinen)

Kuva 3. Haukikosteikkoalueen ruovikko on erittäin tiivistä. (LUVY / Jussi Vesterinen)

Haukikosteikon perustaminen, budjetti, aikataulu ja luvitus

Haukikosteikon perustaminen koostuisi kahdesta työosuudesta: 1) haukikosteikkoketjun kaivuutyöstä ja 2) ruovikon niitosta ja ruoppauksista.

Kaivuuvaiheessa umpeenkasvaneeseen ruovikkoon kaivetaan ketjussa matalia, allasmaisia avovesialueita (kuva 1). Altaiden muoto voi vaihdella vapaasti. Alueen perukkaan kaivetaan matalimmat altaat ja merta vasten syvimmat. Kunkin altaan reunat kaivetaan loivasti syveneviksi, esim. 4:1. Ketjuun kaivetaan altaat yhdistävä syvämpi (1 m) ”juopa”, jota kalat voivat käyttää liikkumiseen ja saalistajilta suojautumiseen.

Karkeasti arvioiden kaivettavaa pinta-alaa olisi n. 3 500 m² ja kaivettavia kuutioita 2 000 m³. Läjitys voitaisiin tehdä ruovikkoalueelle. Kaivuutyö voitaisiin toteuttaa pitkäpuomisella kaivinkoneella tuntiveloituksena. Taulukossa 1 on alustava hinta-arvio töille. Kaivuutyö toteutettaisiin tuntiveloituksella, kunnes altaat ovat valmiit tai budjettikatto on saavutettu. Mikäli työhön budjetoitua rahaa säästyisi, sitä käytettäisiin ruoppaukseen ja niittoihin.

Niittovaiheessa alueen umpeenkasvanutta ruovikkoa niitetään koneellisesti mosaiikkimaisemmaksi siltä osin kuin se on niittokoneella mahdollista. Poistettu järviruoko pyritään samaan hyötykäyttöön. Fiskarvikenin lahtea ruopataan budjetin sallimissa rajoissa (parannetaan pääsyä mm. länsireunan venelaiturille).

Taulukko 1. Hankkeen budjetti ja arvioitu kustannuserittely.

Työ	Hinta-arvio (EUR)
Koordinointi, luvat	10 000
Ruovikon niitto ja ruoppaus	10 000
Haukikosteikon kaivuu	20 000
Yhteensä	40 000
Rahoitus	EUR
Prysmian, omarahaus	20 000
50 %:n hankeavustusosuus	20 000
Yhteensä	40 000

Työt toteutetaan syksyllä 2023, jolloin ei häiritä pesiviä lintuja ja kalojen kutua.

Varsinainen haukikosteikkoketju tehtäisiin järjestäytymättömän osakaskunnan alueelle, johon Prysmianilla on osuus. Luvan saamiseksi on kutsuttava koolle osakaskunnan kokous, jossa asiasta päätetään. Alustavasti hankkeesta on kontaktoitu kolmea Fiskarvikenin vesialueiden omistajaa (yksityisiä omistajia sekä osakkaita), jotka kaikki ovat olleet hyvin myönteisiä hankeideaa kohtaan. Muilta osin lupa-asioissa hanke olisi yhteydessä ELY-keskukseen, jolloin arvioidaan toimenpiteiden luvantarve.

Kuva 4. Kuvasarja esimerkkikohteesta, Kemiön Korsholmin haukikosteikkoalueesta, joka toteutettiin 2021 marraskuussa umpeenkasvaneeseen ruovikkoon. (Suomen Vapaa-ajankalastajat)

Suunnitelman laatijat ja yhteystiedot:

Jussi Vesterinen
Hankepäällikkö
Vesistö- ja kala-asiantuntija
+358 50 307 9648
jussi.vesterinen@luvy.fi

Janne Antila
Kalatalousasiantuntija
Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
+358 45 630 4280
janne.antila@vapaa-ajankalastaja.fi

Viitteet

Farrel J. M., Mead J.V. & Murry B.A. (2006) Protracted spawning of St Lawrence River northern pike (*Esox lucius*): simulated effects on survival, growth and production Ecology of Freshwater Fish, Vol 15, Issue 2, s.169-179.

Nilsson, J., Engstedt, O. & Larsson, P. (2014) Wetlands for northern pike (*Esox lucius* L.) recruitment in the Baltic Sea. Hydrobiologia 721:145–154.

Suonpää, A. & Valjus, J. (2016) Pikkalanlahden yhteistarkkailun laaja yhteenveto vuodelta 2015. Julkaisu 272/2016, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry. 91 s.

Suonpää-Espinola, A., Pellikka, K., Laitinen, E. & Kihlström, M. (2022) Pikkalanlahden kunnostustarkastelu. Julkaisu 10/2022, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry. 65 s.

LIITE 3 YHTEYSTIEDOT

Taho	Yhteystiedot
Valvova viranomainen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Kalatalouspalvelut-yksikkö	kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi juhani.salmi@ely-keskus.fi
Luvanhaltija Prysmian Group Finland Oy	Kaapelitie 68, 02490 Pikkala antti.kilpio@prysmian.com
Kalatalousalue Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalue	Toiminnanjohtaja Gabi Lindholm gabi.lindholm@outlook.com
Kuhaistutusten käytännönjärjestelyt Uudenmaan Kalatalouskeskus ry	Toiminnanjohtaja Aki Laitila aki.laitila@uudenmaankalatalous.fi
Haukikosteikko Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry	Hankepäällikkö Jussi Vesterinen jussi.vesterinen@luvy.fi